

Et klasseløst demokrati.

Inntrykk fra Oxford-gruppebevegelsens konferanse i Caux.

På dette bilde sees en del av den norske gruppen i Caux. Til venstre: Dr. Wollert Krohn, Einar Engebretsen, Oslo, Bernt Reinhardt, Kr.sand, Kårs, fru Reinhardt, Rigmor Engebretsen. — I bakgrunnen til venstre mag. Carl Fredr. Engelstad med frue, Christopher Borchgrevinck, Trojus Grane med frue, lektor Jostein Hagetveit med frue, Kr.sand, Thv. Dannevig, Waldemar Smith, frk. Gunhild Skar, Harald Hille, Kjell Lund.

Oppe i Sveitser-aplene ligger en liten landsby som heter Caux. Den ligger uendelig vakkert. Dypt nede glirer den blå Genfersjøen, over og bak strekker mektige topper sig mot himlen. Her hersket en gang den store stillheten. Noen få hus klamret sig fast til de steile fjellsidene, det var det hele.

Men en dag hendte det noe: Det blev bygget, og bygget stort. Først ett hotell, så ett til, og enda ett. Civilisasjonen holdt sitt inntog i Caux. Den fredelige lille landsbyen blev med ett centrum for all verdens rikmenn og turister. Det var slutt på roen: Champagnekorkene knallet; det ene ballet avløste det annet.

Så kom krigen. Hotellene var fortsatt fulle, men gjestene var ikke gjester lenger. De var utarmede, forpinte, hjemløse flyktninger. Elegante toiletter blev avløst av filler og hull, glad tøylesløshet av tung fortvilelse, luksus-biler av gapende sko og såre føtter. Så var marerittet over. Det blev sluttet fred, og Caux blev stående tomt.

Men en dag blev det nytt liv i de utdøde bygningene. Det blev vasket og ryddet og hamret og bygget. Bønderne ventet, de begynte å bli vant til overraskelser. De fikk dem også. Stedet skulde tjene som europeisk centrum for en bevegelse som kaltes Moralsk Oprustning. Sommeren 1946 kom, og hotellene blev så fulle som aldri

før. Men så mange rare mennesker naude de uforstyrrelige bønderne ikke satt der tidligere. Det var sorte og brune og gule og hvite. Det var mennesker av mange raser, klasser, kaster og religioner, de kom fra alle verdens kanter. En ny epoke blev innledet i Caux's historie.

Vi lever i en fryktens og forvirringens tid. Problemer og konflikter hopper sig op, håpet om enhet og fred

blir svakere og svakere. Nye planer og konferanser synes ikke å bringe verden fremover, snarere motsatt.

Konferansen i Caux er en konferanse blandt mange andre mennesker som kommer sammen for å yde sin skjerv til verdens gjeoppbygning. Men det er likevel ting som får mig til å tro at den er forskjellig på vesentlige punkter.

Efterhvert har vi vennet oss til at en konferanse er en sammenkomst av mennesker som legger frem en rekke «berettigede krav». Disse slår man takt fast og energisk i hodet på sin motstander inntil denne gir sig. Hvis ikke så skjer, betegnes konferansen med rette som mislykket. Kampen for egne interesser har erstattet kampen for det objektivt riktige. Innsats for det felles beste er like sjeldent som en vellykket konferanse.

Kravet, maktbegjæret river bort grunnlaget for fred og samarbeide. I Caux trekkes denne konklusjonen: Tidens krise er en mentalitetskrise. Selvisheten i hvert enkelt menneske er problemet. Hvordan kan nasjoner holde fred, når ikke to og to mennesker kan det? Nasjonen, det er jo du og jeg i forstørret målestokk!

Det er det store i Caux: Mennesker bestemmer sig til å bli anderledes. I stedet for å bekjempe andre tar de opp kampen mot selvisheten i sig selv. Det er i mitt og ditt hjerte problemene oppstår. Vi må begynne med oss selv.

Almindelige, enkle mennesker som gir alt for det de setter høiest, har gjort det mulig å kjøpe og drive hotellene i Caux. En blikkenslager gir et halvt år av sin tid for å reparere takene. En diplomat selger huset sitt og flytter med kone og barn til Caux for å fungere som vert. En gartner tilbyr sig gratis å sette haven istand. En hushjelp sparer opp og gir et års lønn til vedlikehold osv. Sten blev lagt til

sten, og en vakker dag stod hotellene klar til sin oppgave.

I Caux forkynnes samarbeide, og det er stort. Men enda større er det at det leves. De svære hotellene, som før hadde flere tjenere enn gjester, drives idag absolutt uten leiet hjelp. Alle, enten de er professorer, arbeidere, biskoper, direktører, politikere, studenter eller bønder, tar del i det praktiske arbeide. Man lærer hverandre å kjenne, ikke som oprømte mennesker på en konferanse, men som almindelige mennesker i det daglige arbeide. De fleste gjør nok den erfaringen at samarbeide ikke bare er noe man setter igang med, det er noe man må kjempe sig frem til, og fortsatt kjempe for. Et virkelig samarbeide må bygge på åpenhet, forståelse og gjensidig respekt. Det kreves at man oppgir personlig ærgjerrighet og rettshaveri, kort sagt: Absolutt saklighet.

Fremtredende fagforeningsledere i Caux. Fra høire: Mr. Photis Macris, gresk parlamentsmedlem og generalsekretær i den greske fagforening. Til venstre: Mr. Fred Copman, formann i East Leighsham arbeiderparti og medlem av styret for Britiske Anleggsarbeideres Fagforening.

I bakgrunnen til venstre: Mr. Albert Bentley, distriktssekretær i National Union of Mine Workers, tilhøre Mr. Aaron Colclough, som også er distriktssekretær i National Union of Mine Workers.

Vi er vant til å sette opp egne interesser som viktigste post på programmet. Men et effektivt samarbeide forutsetter at såvel saken som arbeidskameratene går foran.

Det er kommet dit at denne tankegangen forekommer oss utopisk, fjern og upraktisk. Mens den i virkeligheten er, ikke bare praktisk, men nødvendig, hvis det vi nu søker å bygge opp, ikke i sin tur skal bli nye ruiner.

I Caux finner menn med forskjellig politisk standpunkt noe de kan kjempe sammen for. I løpet av sommeren har parlamentsmedlemmer og ministre fra 21 land besøkt konferansen. Særlig mange har det vært fra Hellas, Frankrike, England og Italia. Parlamentsmedlemmer fra 5 av Italias 6 største partier kom i Caux frem til noe helt nytt. De fikk se at det er noe, som er enda viktigere enn motsetningen mellom høire og venstre, nemlig motsetningen mellom rett og galt. Og da de trakk skillelinjen her fant de at den går gjennom alle mennesker og alle partier. Piero Fornara, Nenni-socialist, uttalte: «Det er et under at vår parlamentsdelegasjon, som rummer så vidt forskjellige politiske opfatninger, har funnet frem til en slik enhet. Vi drar tilbake for å slåss sammen i det året som kommer»

Demokratiet er et dristig, optimistisk foretagende, fordi det som statsform bygger på det beste i menneskene. Det legger et tungt ansvar på hver enkelt av oss. Svikter tilstrekkelig mange, vil vi oppleve den forsmedelse å gå under i den båten vi stolte mest på.

Hvilket ideinnhold vil gi demokratiet ryggrad? Hensynsløs selvhevdelse har skapt frykt og isolasjonisme. Vi lengter etter trygghet og fellesskap.

Caux er ikke noe mindre enn et veldig forsøk på å gjøre det demokratiske fellesskapsideal levende. Kommunismen skaper fellesskap, men det er basert på tvang. Det demokratiske fellesskap må være frivillig, men like revolusjonerende. Det enkelte menneske må inn som en organisk, ansvarsbevisst del av et arbeidende fellesskap. Og forutsetningen er: En dyptgående, bevisst mentalitetsforandring hos hver enkelt av oss.

Koestler peker på to typer som markerer ytterpunkter blandt menneskene: Yogien og kommissæren. Yogien er den kontemplative, livsfjerne mystik-

27. SEPT. 1947
TØNSBERG'S BLAD
ET KLASSELOST
DEMOKRATI